

FALLSKÄRMEN ÄR ÄLDRE ÄN NI KANSKE TRODDE!

Det tog lång tid innan fallskärmen kom i bruk sedan den uppfunnits. Som upphovsman kan man nämligen räkna Leonardo da Vinci som konstruerade den för cirka 450 år sedan. Det första verkliga fallskärmshoppet gjordes år 1783. Därvid användes givetvis ballong för att uppnå den nödvändiga höjden. Fallskärmen fick redan under denna epok i grova drag sin nuvarande utformning.

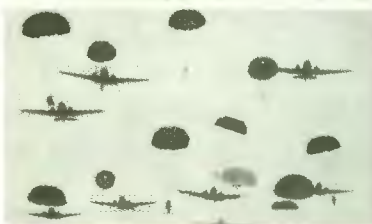
Bland annat löstes problemet med pendlingarna genom att ett utströmningshål för luften upptogs i kalottens mitt.

SPIONER I FALLSKÄRM

Så länge utsprånget skedde från ballong var det hela en sport. Som livräddningsanordning fyllde den inget behov förrän flygplanet kom till i början av seklet. Detta krävde att utsprånget kunde göras med packad skärm, och en sådan lanserades 1911 av Leslie Irvin, vars namn numera torde vara känt av alla flygare som haft med fallskärmar att göra. Tills vidare rönnte dock förbättringen ganska litet intresse. Men under första världskriget organiserades landsättning av spioner i fallskärm och ballongspanare använde också fallskärmar. Men flygarna fick aldrig ta bruk av skärmen under det pågående kriget.

HOPP FRÅN 42 METER

Experimenten fortsatte emellertid. Man hade haft en del olyckor genom att uthoppshöjden varit för låg. Nya konstruktioner eliminerade denna olägenhet, vilket bevisades genom prov. Bland annat gjordes ett hopp från Tower Bridge i London, var-



Leonardo da Vincis fantasier om fallskärmen blev ingenting annat än - just fantasier. Världens första verkliga fallskärmshopp ägde inte rum förrän 1783.

vid skärmen var fullt utvecklad innan hopparen nådde Themsens endast 42 meter nedanför.

2100 METER SÄKRAST

Sin definitiva utformning fick fallskärmen 1919 då Irvin i USA presenterade frifallspacken sådan den användes än i dag. Den anammades snabbt av det amerikanska militärflyget, där den redan samma år infördes som standardutrustning.

Utvecklingen har givetvis fortsatt. Nya material och utlösningssystem har tillkommit. Numera kan misslyckade utsprång knappast skyllas på skärmen, utan beror på andra faktorer. Den mänskliga faktorn är en av de orsaker som man på senare år ökt eliminera genom automatiserade utlösningssystem. Tillpassningen av selen betyder också mycket.

Rent statistiskt är den säkraste utsprånghöjden 2.100 meter. Nedåt och uppåt ökar olycksfallen. Orsaken till att även högre höjder ger sämre statistik är framför allt syrebristen.

UTVECKLINGEN GÅR VIDARE

För närvarande brottas man med problemet att få skärm och flygare att hålla vid uthopp vid höghastighet. Dessutom är ju skärmen numera endast en del i de moderna militärflygplanens räddningssystem. Katapultstolen utgör den andra beståndsdel.

Tendensen pekar mot att skärmen kommer att flyttas från flygaren till stolen, varvid denna utformas som en kapsel som innehåller diverse annan räddningsattiralj.